

ΚΕΙΜΕΝΑ

Num ad hostem veni et **captiva** in castris tuis sum? In hoc me longa vita et infelix senecta traxit, ut primum exsulem deinde hostem te viderem? Qui potuisti **populari** hanc terram, quae te genuit atque aluit? Non **tibi** ingredienti fines patriae ira cecidit? Quamvis infesto et minaci **animo** perveneras, cur, cum in conspectu Roma fuit, tibi non succurrit: «intra illa moenia domus ac penates mei sunt, **mater** coiunx liberique?»

Ea cerva quodam die fugit et perisse credita est. Cum aliquis Sertorio nuntiavisset cervam inventam esse

Sertorius eum iussit tacere. Praeterea praecepit ut eam postero **die** repente in eum locum emitteret, in quo ipse **cum amicis** futurus esset. **Postridie** eius diei Sertorius, admissis amicis in cubiculum suum, dixit **eis** visum in somno sibi esse cervam, quae perisset, ad se reverti. Cum cerva, emissa a servo, in cubiculum Sertorii introrupisset, **admiratio** magna orta est.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε τα παραπάνω αποσπάσματα.

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

castris: ίδιος τύπος στον ενικό
vita: γενική πληθυντικού
exsulem: κλητική ενικού
fines: αιτιατική πληθυντικού
animo: ονομαστική πληθυντικού
conspectus: δοτική ενικού
domus: γενική ενικού
mater: γενική πληθυντικού
die: αφαιρετική πληθυντικού
locum: αιτιατική πληθυντικού

B2. Να μεταφέρετε τον ίδιο τύπο στον άλλο αριθμό.

tuis, me, aliquis, eis, quae

B3. Να γράψετε τους άλλους βαθμούς των επιθέτων (να διατηρηθεί το γένος, ο αριθμός και η πτώση).

longa, infelix, minaci, postero, magna

B4. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται

traxit: απαρέμφατο ίδιου χρόνου και φωνής
viderem: μετοχή μέλλοντα
potuisti: β' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα
aluit: σουπίνο
cecidit: γ' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα παθητικής φωνής
perisse: απαρέμφατο μέλλοντα (λάβετε υπόψη το υποκείμενο)
emitteret: γ' ενικό υποτακτικής παρακειμένου παθητικής φωνής
futurus esset: β' ενικό προστακτικής ενεστώτα
reverti: απαρέμφατο παρακειμένου (λάβετε υπόψη το υποκείμενο)
orta est: β' ενικό παθητικού ενεστώτα

B5. orta est: Να γραφούν οι τύποι που δανείζεται το ρήμα από την ενεργητική φωνή.

B6. Να αναγνωριστούν συντακτικώς οι μαυρισμένοι τύποι του κειμένου.

B7. Να αναγνωριστούν συντακτικώς οι δευτερεύουσες προτάσεις (είδος, εισαγωγή, εκφορά, ακολουθία χρόνων).

ut....viderem, quamvis...perveneras

B8. Να αναλυθεί η μετοχή ingredienti σε δευτερεύουσα πρόταση εισαγόμενη με το χρονικό σύνδεσμο dum και τον cum τον ιστορικό

B9. Να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

Sertorius eum iussit tacere

B10. Να μετατραπεί η ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

In hoc....viderem

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**ΚΕΙΜΕΝΑ****A. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ**

Μήπως ήρθα σε εχθρό και είμαι αιχμάλωτη στο στρατόπεδό σου? Σε τέτοιο σημείο με κατάντησε η μακροζωία και τα δύστυχα γηρατειά, ώστε πρώτα να σε δω εξόριστο κι έπειτα εχθρό? Πώς μπόρεσες να ερημώσεις(ληλατήσεις) αυτή τη χώρα, που σε γέννησε και σε ανέθρεψε? Δεν σου πέρασε η οργή τη στιγμή που πατούσες τα σύνορα της πατρίδας? Παρόλο που είχες έρθει με εχθρική κι απειλητική διάθεση, γιατί, όταν είδες τη Ρώμη, δεν σου πέρασε από το μυαλό: « μέσα σε εκείνα τα τείχη βρίσκονται το σπίτι και οι θεοί μου, η μητέρα, η σύζυγος και τα παιδιά (μου)?».

Αυτό το ελάφι κάποια μέρα έφυγε και πιστεύτηκε ότι είχε χαθεί. Όταν κάποιος ανήγγειλε στο Σερτώριο πως το ελάφι βρέθηκε, ο Σερτώριος διέταξε να σωπάσει· επιπλέον του έδωσε οδηγίες να το αφήσει ελεύθερο την επόμενη μέρα ξαφνικά σε αυτόν τον τόπο, στον οποίο θα βρισκόταν ο ίδιος με τους φίλους του. Την άλλη μέρα ο Σερτώριος, αφού δέχτηκε τους φίλους του στο υπνοδωμάτιό του, τους είπε ότι είχε δει στον ύπνο του πως το ελάφι, που είχε χαθεί, ξαναγύρισε σε αυτόν. Όταν το ελάφι, αφού αφέθηκε ελεύθερο από το δούλο, όρμησε στην κρεβατοκάμαρα του Σερτωρίου, γεννήθηκε(προκλήθηκε) μεγάλος θαυμασμός.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ**B1.**

castro
vitarum
exsul
fines/finis
animi
conspectui
domus/domi
matrum
diebus
loca(=τόποι), loci(=χωρία βιβλίου)

B2.

tuo, nos, aliqui, ei, quae

B3.

longa, longior, longissima
infelix, infelicio, infelicissima
minaci, minacior, minacissimo
postero, posteriore, postremo/postumo
magna, maior, maxima

B4.

traxisse
visurus -a-um
possitis
altum, altu/alitum, alitu
caduntur
perituram esse
emissi-ae-a sint
es
revertisse/ reversam esse

oriris/orire

B5.

μετοχή ενεστώτα: oriens, orientis

μετοχή μέλλοντα: oriturus-a-um

υποτακτική μέλλοντα: oriturus-a-um sim, sis, sit

oriturae-a simus, sitis, sint

απαρέμφατο μέλλοντα: oriturum-am-um esse

orituros-as-a esse

σουπίνο: ortum, ortu

γερούνδιο: oriendi, oriendo, oriendum, oriendo

B6.

sum

κατηγορούμενο στο εννοούμενο υποκείμενο ego μέσω του συνδετικού ρήματος

αντικείμενο στο ρήμα potuisti, τελικό απαρέμφατο (ταυτοπροσωπία)

δοτική προσωπική ηθική στο cecidit

απρόθετη σφαιρική οργανική του τρόπου στο perveneras

υποκείμενο στο ρήμα sunt

απρόθετη αφαιρετική του χρόνου στο emitteret

εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της κοινωνίας στο futurus esset

επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο dixit

έμμεσο αντικείμενο στο dixit

υποκείμενο στο orta est

B7.

Δευτερεύουσα επιρρηματική συμπερασματική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του αποτελέσματος στο περιεχόμενο της κύριας με ρήμα το traxit. Εισάγεται με τον επιρρηματικό σύνδεσμο ut (καταφατική) προεξαγγέλλεται στο λόγο από τη δεικτική αντωνυμία hoc της κύριας πρότασης, εκφέρεται με υποτακτική γιατί το συμπέρασμα στη λατινική είναι μια υποκειμενική κατάσταση, χρόνου παρατατικού (viderem) γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου(traxit) (ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων). Το αποτέλεσμα είναι ιδωμένο τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησης του.

Δευτερεύουσα επιρρηματική παραχωρητική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός της παραχώρησης στην κύρια πρόταση με ρήμα το succurrit. Εισάγεται με τον παραχωρητικό σύνδεσμο quamvis, εκφέρεται με οριστική (ο σύνδεσμος quamvis συντάσσεται κανονικά με υποτακτική, η σύνταξή του με οριστική κατ' αναλογία προς το quoniam είναι ποιητική και μετακλασική) και εκφράζει μια πραγματική κατάσταση που κι αν δεχτούμε ότι αληθεύει δεν αναιρείται το περιεχόμενο της κύριας πρότασης. Χρόνου υπερσυντελικού και αναφέρεται στο παρελθόν.

B8.

dum tu ingrederis/ingredere (συνεχιζόμενη πράξη στη διάρκεια της οποίας συμβαίνει μια άλλη πράξη)

cum tu ingredereris/ingrederere

B9.

Tace!

B10.

In hoc ego longa vita et infelici senecta tracta sum, ut primum tu exsul deinde hostis a me videreris/viderere